

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 71:

Forslag til lov om ændring af patentloven.
(Fremsat 16/11 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Forhandlingen om patentloven har jo nærmest udviklet sig til lidt i retning af en føljeton, hvor der har været nogle bedrøvelige kapitler undervejs, men hvor vi forhåbentlig nu nærmer os en lidt lysere afslutning. Under alle omstændigheder fremgår det af bemærkningerne til forslaget, at der i øjeblikket ligger ca. 39.000 patentansøgninger til behandling i patentdirektoratet, og at behandlingstiden er ca. 6 år. Det er naturligvis en ganske uacceptabel situation, som desværre har sammenhæng med, at vi nu i flere omgange har oplevet, at det var umuligt at komme igennem med en ratifikation af Den europæiske Patentkonvention. I den såkaldte forventningstid har man imidlertid og meget naturligt afholdt sig fra en udvidelse af det faste personale og fra gennemgribende ændringer i direktoratets administration og sagsbehandling; derfor denne misere.

Nu skal der imidlertid ske noget, og det første skridt er en omlægning af patentlovens afgiftssystem således, at afgiften løbende forfalder i ansøgningstiden, men også således, at alle skal betale afgift, uanset om de opnår patent eller ej. Derved fjerner man den skævhed, der hidtil har eksisteret, hvor de få ansøgere, der opnåede patent, faktisk også betalte for behandlingen af de mange ansøgninger, som ikke førte til patent. Betalingen

forfalder dog først ved udløbet af en 2 års frist, og det antages nu af ministeren, at denne ordning vil medføre en betydelig sanering i antallet af ansøgninger under behandling, simpelt hen fordi det ofte vil vise sig, at der hos en del ansøgere alligevel ikke er nogen særlig interesse for at opretholde ansøgningen, når der skal betales en afgift.

Denne del af forslaget vil socialdemokratiet gerne støtte, hvorimod vi i udvalget vil se nærmere på, at ministeren nu genfremsætter det forslag, der led skibbrud sidste gang, nemlig om, at det nye afgiftssystem også skal gælde for ansøgninger, som allerede var under behandling. Dengang var der flertal for, at der alene betaltes for afgiftsåret påbegyndt efter lovens ikrafttræden, og det fremgår også af en række udtalelser fra erhvervsorganisationerne, at man fortsat finder dette mest rimeligt.

Vi har derudover noteret os, at der vil blive gennemført en vurdering af, hvilke muligheder der findes for at foretage en gennemgribende rationalisering af patentdirektoratet for at nedbringe behandlingstiden og ansøgningspukkelen. En sådan vurdering kræver jo ikke folketingets tilslutning, og jeg går derfor ud fra, at ministeren allerede har sat dette nødvendige arbejde i gang.

Lovforslaget tilsigter også at skabe hjemmel for, at Danmark kan ratificere Budapesttraktaten om international anerkendelse af deponering af mikroorganismer. Dette vil gøre hele forretningsgangen smidigere, hvis bare ansøgere får ekstra udgifter, når der ansøges om patent i flere lande. Forslaget indebærer, at visse institutioner i de kontraherende stater udpeges til internationale deponeringsmyndigheder, hvor man kan deponere en kultur af mikroorganismer i forbindelse med en patentansøgning, og denne del af forslaget vil vi også gerne støtte fra socialdemokratisk side.

Collet (KF):

Dette lovforslag tilstræber at opfylde to fornuftige formål. For det første tilsigter det at forbedre patentdirektoratets service over for erhvervslivet, og for det andet tilsigter det at give hjemmel for ratifikation af Budapestkonventionen vedrørende deponering af mikroorganismer.

[Collet]

Først med hensyn til den egentlige patent-side: dér må man sige, at erhvervslivet nu har en ganske voldsom interesse i at få en bedre betjening på patentdirektoratet, en betjening, som det ikke har været muligt at forbedre, fordi man har afventet folketingets ratifikation af tilslutningen til Den europæiske Patentkonvention. Det er i øjeblikket sådan, at det tager omkring 1½ år at få gennemført en nyhedsundersøgelse for en erhvervsvirksomhed, som har et nyt produkt. Jo kortere tid det tager at få gennemført denne nyhedsundersøgelse, jo hurtigere vil de danske erhvervsvirksomheder kunne forøge deres produktion, deres investeringer og eksporten og selvfølgelig i sidste ende også beskæftigelsen. Så der er ganske store interesser på spil, når talen er om at forbedre forholdene på patentdirektoratet.

En ting, vi har glædet os over i det konservative folkeparti, er, at denne serviceforbedring skal foregå på en ganske særlig måde. Den traditionelle metode har altid været, at man bare forøger bevillingerne til personel og materiel. Det giver anledning til øgede offentlige udgifter, og det er jo ikke lige sagen i øjeblikket. Ministeren peger i bemærkningerne til lovforslaget på, at han vil gå andre veje, han vil rationalisere, og i særlig grad vil han ændre betalingen for behandling af patentansøgninger, således at der bliver tale om en årsafgift. På den måde vil man få sagsantallet bragt ned, og man skønner, at ikke mindre end 10.000 sager vil bortfalde, såfremt man får gennemført de nødvendige korrektioner af afgiftsopkrævningen. Kort sagt synes vi, at specielt årsafgiftsopkrævningsændringen er fornuftig. Det vil give færre sager og hurtigere behandling. Det bliver kort sagt hurtigere og lettere at få patent.

Med hensyn til lovforslagets anden del, nemlig spørgsmålet om ratifikation af Budapesttraktaten, synes vi, at denne deponering er en typisk international opgave. Danmark er for lille til selv at klare denne opgave, og derfor synes vi, at også denne del af lovforslaget er fornuftig og ordentlig.

På denne baggrund kan vi tilslige det konservative folkepartis støtte til dette lovforslag.

Sønderby (V):

Patentloven har jo, som hr. Kelm-Hansen sagde, været behandlet mange gange her i

folketinget, og venstre beklager, at forslaget ikke blev vedtaget sidste år; der manglede kun nogle få stemmer. Som en konsekvens af dette fremsætter ministeren derfor et selvstændigt lovforslag uden forslaget om at ratificere Den europæiske Patentkonvention.

Vi støttede sidste år omlægningen af årsafgiftssystemet, således at afgiften for de 2 første afgiftsår først forfalder samtidig med afgiften for det tredje afgiftsår. Vi ved, at der, som ministeren siger, ligger 39.000 ansøgninger, og med det nuværende system skal ansøgere, der ikke får patent, ikke betale noget for den tid, det tager at behandle ansøgningen. Det ville have billiggjort hele proceduren, hvis vi havde ratificeret Europakonventionen sidste år, men da dette ikke er sket, må vi altså gennemføre dette forslag. Det vil betyde en væsentlig reduktion af antallet af ansøgninger, og derfor kan behandlingstiden vel også reduceres.

Flere har været inde på overgangsproblemerne. Ministeren foreslår, at omlægningen får virkning også for de ansøgninger, der er under behandling, og det vil sige, at de, der har sendt ansøgninger ind, inden lovforslaget er fremsat, også kommer med.

Venstre er principielt imod love med tilbagevirkende kraft, men ministerens argumenter, at vi skal begrænse antallet af ansøgninger, og at ansøgere skal betale, taler til fordel for forslaget. Jeg vil dog bede ministeren om at overveje, om ikke der kan give betænkningstid med hensyn til de indsendte ansøgninger, således at tvivlsomme ansøgninger kan trækkes tilbage, inden der skal betales. Man kunne eventuelt foreslå et halvt års betænkningstid. Vi kender alle sammen smeden, der har opfundet et eller andet og måske ikke lige kan vurdere, om ideen er god nok. Ansøgningen er sendt ind, og han kan have behov for en betænkningstid. Jeg ved meget vel, at der i bemærkningerne står, at hvis han kalder ansøgningen tilbage inden 2 år, skal han ikke betale noget. Men hvis nu han har haft den liggende inde i 1½ år, når lovforslaget bliver vedtaget, så har han jo ikke ret lang tid til at vurdere det. Jeg vil spørge ministeren, om det er muligt, at ansøgere kan få et halvt års betænkningstid til at vurdere, om de vil trække ansøgningen tilbage.

Vi ved, at 80-85 pct. af dem, der søger om patent, kommer fra udlandet, og for deres

[Sønderby]

vedkommende kan man også sige, at det kan være kort tid, og at de også bør have nogen betænkningstid til at vurdere, om de vil trække deres ansøgning tilbage, hvis de er i nærheden af den 2 års grænse, der er nævnt i bemærkningerne.

Sidste år besøgte erhvervsudvalget patentdirektoratet, og vi fik da oplyst, at der var behov for mere personale, hvis ikke vi ratificerede Europakonventionen. Vi fik også at vide, at de ansatte havde meget let ved at få arbejde, når de kom væk fra direktoratet, fordi de havde stor viden og blev godt uddannet dér. Derfor må vi vel sige, at de tal, ministeren nævner i forbindelse med udvidelsen af direktoratet for at få hurtigere behandling, kan vi acceptere. Men jeg har også lagt mærke til ministerens bemærkning om, at man vil effektivisere, man vil bruge EDB osv. Det synes jeg er tiltalende.

Ministeren skriver i bemærkningerne, at der har været samarbejde med de nordiske lande om dette forslag. Vi ved, Sverige har lavet noget lignende, og jeg er tilfreds med, at man stadig holder kontakt med de nordiske lande, når vi nu ikke fik ratificeret Den europæiske Patentkonvention.

Venstre kan også tilslutte sig hjemmelen til ratifikation af Budapesttraktaten, der gør det muligt at sikre en gensidig anerkendelse af deponering af mikroorganismer.

Jeg vil til slut sige, at vi kan støtte ministerens forslag, men vil gerne i udvalget drøfte spørgsmålet om de ansøgninger, der lå på det tidspunkt, hvor lovforslaget blev fremsat.

Rahbæk Møller (SF):

Da vi i sidste samling behandlede patentloven, og da SF gik imod Europapatentet, gik vi samtidig ind for de elementer, der er indeholdt i det forslag, som ministeren nu har fremsat. Jeg skal bekræfte, at det fortsat er vores holdning, og at vi derfor er positive over for lovforslaget.

Specielt når det drejer sig om omlægningen af årsafgiftssystemet, udtrykker ministeren i fremsættelsestalen usikkerhed over for, om han har et flertal bag sig, når det drejer sig om at give omlægningen virkning for allerede indgivne ansøgninger. Jeg kan berolige ministeren med, at også i denne sag har han socialistisk folkepartis støtte til sit forslag. Vi finder i lighed med regeringen, at det

er væsentligt med en hurtig nedbringelse af sagsantallet, og vi finder, at det bedst sker ved at gennemføre omlægningen af afgiftssystemet uden en overgangsordning.

Afslutningsvis skal jeg spørge ministeren – i lighed med, hvad hr. Sønderby gjorde – hvad ministerens planer er for en udbygning af patentdirektoratet. Under behandlingen af Europapatentet fik vi at vide, at der var behov for en meget radikal udvidelse med anskaffelse af en ny bygning og ansættelse af et stort antal medarbejdere, og nu vil jeg godt høre, hvor langt regeringen er med planer om denne udbygning.

Hahn (CD):

Nu er der jo efter hr. Rahbæk Møllers bemærkninger skabt spænding, denne gang om forslagens vedtagelse. Hr. Rahbæk Møller sagde sidste gang: SF stemmer imod forslaget. Det skyldes primært, at vi frygter, at vejen til indtrædelse i EFs patentkonvention er åbnet, hvis vi først ratificerer Den europæiske Patentkonvention.

Det er i dag femte gang siden 1976, et sådant forslag fremsættes. Sidste gang faldt forslaget for fjerde gang, og det ser vi med stor beklagelse på. En vedtagelse skal ske med fem sjettedeles flertal, altså 150 medlemmer skal stemme for, hvilket vi mener er et gode for alle parter.

Jeg skal ikke gentage alt, hvad der er sagt om lovforslaget. Det er der nu talt om 5 gange af de forskellige ordførere her i salen. Der vil bl.a. ske en nedbringelse af behandlingstiden. I dag er ekspeditionstiden 6–7 år. Det vil også betyde, at man fremmer den teknologiske udvikling og begunstiger erhvervslivets muligheder. Patentudstedelse kan simplificeres og billiggøres gennem en fælles ansøgning, i stedet for at man som i dag skal henvende sig til 14–15 lande, og man sparer samfundet for omkring 200 mill. kr. og ansættelse af mere administrativt personale.

Vi vil ligesom ved sidste behandling stemme for ratificering ved tredje behandling.

Lawaetz (FP):

Da jeg på dagsordenen så, at der stod »Forslag til lov om ændring af patentloven«, fik jeg i første omgang kuldegysninger. Hvis man som ordfører gennem jeg ved ikke hvor mange år har været igennem tusind stykker

[Lawaetz]

papir og hundrede timers arbejde med dette, lyder det som en uhyggelig titel, men man bliver hurtigt beroliget. Årsagen er naturligvis, at vi gennem årene har sagt nej til ratificering af Den europæiske Patentkonvention, som ville have billiggjort og rationaliseret hele patenthistorien. Det behøver vi ikke at diskutere i dag, for det varer måske noget, inden den kommer op igen.

Man har bemærket, at aktiviteten i patentdirektoratet er faldet gennem de senere år, og jeg er enig med hr. Kelm-Hansen i, at det faktisk er uanstændigt med 39.000 uekspederede ansøgninger og 6 års behandlingstid. Det må man ændre på, og jeg er klar over, at industriministeren vil gøre, hvad han kan, på dette felt.

Man må finde sig i, at der bliver nogle nye omkostninger; men samtidig medfører dette lovforslag, at der, så vidt jeg kan se, bliver nogle større indtægter og nogle færre ansøgninger, og det vil sige, at det trækker i positiv retning. Vi har for så vidt dikteret os selv, at vi skal ordne det hele indendørs, i Danmark. Altså må vi betale for, at vi har sagt nej til Den europæiske Patentkonvention. Det er i orden, at vi ikke vil støtte det. Jeg kunne godt lide, at vi i udvalget kredsede lidt om hr. Sønderbys spørgsmål om, hvor man skal sætte grænsen med hensyn til tilbagevirkende kraft, når man pålægger folk merudgifter.

Regeringen taler for tiden meget om privatisering. Dette kan jo ikke privatiseres, det skal ligge i regeringens og styrets regie. Men man kan godt, når man tænker på rationalisering, spekulere på at få mest muligt af arbejdet lagt over til vore private patentbureauer. Jeg mener dermed, at man bør få mest muligt forberedende arbejde udført privat og dermed måske spare nogle udgifter.

Janne Normann (RV):

Vi kan give tilslutning til lovforslaget med de samme bemærkninger, som vi er kommet med ved tidligere lejligheder.

Man kan måske ikke kalde det tilbagevirkende kraft, men vi er jo ikke glade for begrebet lovgivning med tilbagevirkende kraft og finder fortsat, at årsafgiftssystemet kun bør gennemføres med virkning for fremtidige ansøgninger. Jeg har bemærket, hvad ministeren skriver om dette emne, men vil dog

høre, om det var en bedre idé at sige – det er i hvert fald ikke tilbagevirkende kraft – at ansøgninger, der allerede er inde, bliver godkendt på linje med nye ansøgninger, således at de får en, jeg havde nær sagt karantæne, en friperiode i starten, ligesom nye ansøgninger gør. Det må vi kigge på i udvalget.

I forbindelse med dette lovforslag, hvor vi er klar over, at sagsantallet nok skal blive bragt ned, vil jeg gerne høre, om ministeren med sine bemærkninger fuldstændig afviser en udvidelse af patentdirektoratet. Vi har jo tidligere talt om, at en sådan udvidelse kunne blive nødvendig, men jeg kan se, at ministeren finder den uønskelig. I det hele taget stråler der et vist tungsind ud af bemærkningerne til lovforslaget, men jeg ville da være interesseret i at høre, om ministeren slet ikke har nogen planer om udvidelse af direktoratet.

At Danmark tiltræder Budapesttraktaten, kan vi støtte. Det er en decideret international opgave at deponere kulturer af mikroorganismer i forbindelse med en patentansøgning på steder, de kontraherende stater har godkendt. Det er en besparelse for ansøgerne, og vi kan tiltræde det.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Det er i virkeligheden nogle meget beskedne ændringer, der ikke har noget som helst med ratifikation af den konvention, vi diskuterede sidste år, at gøre. Jeg siger det til hr. Hahn, som af en eller anden underlig årsag havde fået den opfattelse, at når SF støttede dette forslag, så gik man pludselig imod det, man havde sagt sidste år.

VS kan godt støtte omlægningen af årsafgiftssystemet, men jeg kan egentlig ikke forstå, hvad begrundelsen er for, at man fritages for afgift de første 2 år, hvis man i den periode trækker sin ansøgning tilbage.

Så vidt jeg kan se, er der ikke nogen problemer i bestemmelserne om Budapesttraktaten om opbevaring af mikroorganismer, men jeg må sige, at det i hvert tilfælde for mig har været svært at forstå, hvad der egentlig ligger i det, om der er nogen problemer med det efter min opfattelse meget vanskelige, der hedder »opbevaring af mikroorganismer«. Det er faktisk ikke til at gennemskue ud fra det, der står i lovforslaget.

[Anne Grete Holmsgård]

Jeg skal lige sige, at vor tilslutning til om-lægning af årsafgiftssystemet selvfølgelig og-så betyder, at det skal gælde for de patentan-søgninger, der allerede er under behandling i direktoratet.

Inge Krogh (KrF):

Vi kan gå ind for det foreliggende lovfor-slag, hvorefter årsafgiften for patentansøg-ninger skal beregnes med det samme, efter at ansøgningen er indgivet. Der står dog, at der er mulighed for, at man kan få udsættelse, hvis man ikke er i stand til at betale den. Jeg ved ikke, hvordan det skal fortolkes.

Vi kan også gå ind for en ratifikation af Budapesttraktaten, hvorefter mikroorganis-mer kan deponeres i udlandet.

Industriministeren (Stetter):

Også her kan jeg takke for en meget bred tilslutning, og det glæder mig, at holdningen fra i foråret er blevet bekræftet ved denne lejlighed. Et flertal sagde dengang, at man ville gennemføre lovforslaget i den forelig-gende form bortset fra tilslutningen til Den europæiske Patentkonvention, hvis det viste sig, at vi ikke opnåede fem sjettedeles flertal, og så vidt jeg kan regne ud, har regeringen – uanset socialdemokratiets holdning til dette spørgsmål – allerede det nødvendige flertal hjemme. Men det skal naturligvis ikke for-hindre, at udvalget i detaljer beskæftiger sig med det foreslåede årsafgiftssystem.

Flere af ordførerne har været inde på rati-onaliseringen af patentdirektoratet, både hr. Kelm-Hansen, hr. Collet, hr. Rahbæk Møller og fru Janne Normann. Det ligger ganske klart, at situationen i patentdirektoratet er uholdbar. Vi er i fuld gang med at gennem-analysere forholdene, og vi vil i første række forsøge at gennemføre en rationalisering. Det er klart, at vi vil orientere folketingets er-hvervsudvalg om, hvad vi opnår undervejs. Vi har allerede i dag indgivet en ansøgning om 10 ingeniører mere, og vi håber naturlig-vis, at det hurtigt vil blive bevilget i folketin-gets finansudvalg. Det skal være inden for rammerne af vort personaleloft, men det må vi også se om vi ikke kan klare.

Jeg kan sige til hr. Collet og andre, at det foreslåede årsafgiftssystem er en absolut for-udsætning for, at vi kan nå igennem med en modernisering, og jeg er som sagt derfor til-

freds med, at forslaget herom har et flertal bag sig her i tinget.

Hr. Sønderby spurgte, hvordan det forhold-er sig med smedemesteren og andre, som indgiver ansøgning om patent. Når der ansø-ges om patent, skal ansøgningsafgiften, der i dag andrager 1.000 kr. i grundafgift, indbeta-les til patentdirektoratet senest en måned efter ansøgningens indlevering. Ansøgeren får ikke disse 1.000 kr. refunderet, selv om han ønsker at trække ansøgningen tilbage. Han skal derimod ikke opkræves for årsaf-giften, såfremt han trækker ansøgningen til-bage inden 2 års fristen. Tilbagekaldes eller bortfalder ansøgningen forinden udløbet af 2 års fristen, fritages ansøgeren for betaling af årsafgift. Det skulle være ganske klart, og vi har naturligvis ikke noget imod, at man be-handler det yderligere i udvalget. Men der er formentlig ingen tvivl, efter hvad jeg her har sagt.

Jeg skal takke ordførerne endnu en gang og bekræfte, at vi er parate til at besvare de spørgsmål, som måtte blive stillet, også ved-rørende den igangværende rationalisering. Og så håber jeg på, at vi for sidste gang i formentlig flere år har haft en førstebehand-ling af ændring af patentloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behand-ling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som ved-taget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 15:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettel-se af en solidarisk katastrofefond for landbru-gere.

Af Bjørn Poulsen (SF) m.fl.
(Fremsat 1/11 83).